

Upute za citiranje

Način citiranja ravna se prema standardu *Chicago Manual* sustavu bilježaka s popisom literature. Korišteni izvori i literatura u bilješkama se pišu isključivo u skraćenom obliku, a potpuni bibliografski podaci donose se u popisu literature na kraju članka. Podaci o neobjavljenim izvorima u bilješkama pišu se pomoću skraćenih naziva arhiva i arhivskih fondova, a kratice se razrješuju u popisu izvora na kraju članka.

Općenite upute

- Oznaka bilješke stavlja se u tekstu iza interpunkcijskog znaka.
- U bilješkama se pojedine stavke odvajaju zarezom. U popisu literature pojedine se stavke odvajaju točkom.
- Kratica *Isto* piše se u kurzivu i upotrebljava kada se u bilješci navodi isto djelo kao i u neposredno prethodnoj, pod uvjetom da je to jedino navedeno djelo u prethodnoj bilješci.
- Ako se navodi djelo jednoga, dvoje ili troje autora, u bilješkama se pišu prezimena svih autora. Ako je knjigu napisalo četvero ili više autora, u bilješkama se piše samo prvi autor i latinska kratica *et al.* (et alii, “i drugi”), a u popisu literature svi autori odvojeni zarezom.
- Ako je djelo izdalo više izdavača, u popisu literature odvajaju se dugom crticom (–). Ako se razlikuju, mjesta izdanja vežu se uz izdavača na kojeg se odnose.
- Ako knjiga nije autorsko nego uredničko djelo, umjesto imena autora piše se ime urednika ili priređivača, a u popisu literature nakon imena dodaje se kratica ur. ili prir.
- Pri citiranju knjiga objavljenih u više oblika (tiskani/elektronički) uvijek treba navoditi onu verziju koja je korištena.
- Za knjige objavljene u elektroničkom obliku na internetu vrijede ista pravila kao i za tiskane sadržaje, pri čemu se u nastavku dodaju datum pristupa sadržaju i internetska adresa.
- U popisu objavljenih izvora i literature na kraju članka korištena građa navodi se abecednim redom po prezimenima autora i abecednim redom naslova za radove istog autora. Ako korišteno djelo nema autora/urednika/priređivača, slaže se abecednim redom prema naslovu.
- Radovi na stranim jezicima i drugim pismima pišu se u originalnom obliku (uključujući i metapodatke), a u popisu literature slažu se abecednim redom zajedno s radovima na hrvatskome i latinici. Ukoliko je posrijedi drugo pismo, poželjno je u uglatoj zagraditi dodati i transliterirani naslov. Ako je potrebno neko pojašnjenje o izdanju, mjestu, godini itd., u popisu literature također ga se navesti u uglatoj zagradi.
- Popise izvora i literature valja navoditi posebno. Preporučujemo da se odvojeno navedu neobjavljeni i objavljeni izvori, a zatim popis literature, no autori detaljniju podjelu mogu urediti u ovisnosti o tome na čemu temelje članak.

Primjeri prema navedenim uputama

Knjige

Bilješke:

- Čorak, *U funkciji znaka*, 32.
- Kraševac, Prelog, Kolečnik, *Akademija likovnih umjetnosti*, 43.
- Marković, *Šibenik u doba modernizacije*, 28.
- Kolečnik, *Umjetničko djelo kao društvena činjenica*, 56.
- Kolečnik, Prelog, *Moderna umjetnost u Hrvatskoj*, 96.

Popis literature:

- Čorak, Željka. *U funkciji znaka: Drago Ibler i hrvatska arhitektura između dva rata*. Zagreb: Centar za povijesne znanosti, Odjel za povijest umjetnosti – Društvo povjesničara umjetnosti, 1981.
- Kraševac, Irena, Prelog, Petar, Kolečnik, Ljiljana. *Akademija likovnih umjetnosti u Münchenu i hrvatsko slikarstvo = Die Akademie der Bildenden Künste in München und die kroatische Malerei*. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2008.
- Marković, Jagoda. *Šibenik u doba modernizacije*. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti – Šibenik: Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić", 2009.
- Kolečnik, Ljiljana, prir. *Umjetničko djelo kao društvena činjenica. Perspektive kritičke povijesti umjetnosti*. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2005.
- Kolečnik, Ljiljana, Prelog, Petar, ur. *Moderna umjetnost u Hrvatskoj 1898. – 1975*. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2012. https://www.ipu.hr/content/knjige/IPU_Moderna-umjetnost-u-Hrvatskoj_ISBN-978-953-6106-93-6.pdf (pristupljeno 25. studenoga 2017.).

Prevedena knjiga

Bilješka:

- Eco, *Umjetnost i ljepota*, 50.
- Piotrowski, *Avangarda u sjeni Jalte*, 34.

Popis literature:

- Eco, Umberto. *Umjetnost i ljepota u srednjovjekovnoj estetici*. Prijevod: Željka Čorak. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2007. [1987.].
- Piotrowski, Piotr. *Avangarda u sjeni Jalte: umjetnost Srednjoistočne Europe u razdoblju 1945.–1989*. Prijevod: Barbara Kryžan-Stanojević. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2013. [2009.].

U uglatoj zagradi treba navesti godinu prvog, odnosno originalnog izdanja.

Poglavlja u knjigama i članci u zbornicima radova

Bilješka:

- Križić Roban, "Obilježja modernosti na području arhitekture", 60.
- Kolečnik, "Potreba revizije dominantne slike", 303.
- Prelog, "Sakralno slikarstvo 20. stoljeća", 58.
- Bjažić Klarin, "Le Corbusier s'il vous plaît? – Oui, mais... Inter-war Architecture Between Zagreb and Paris", 130.

Popis literature:

- Križić Roban, Sandra. "Obilježja modernosti na području arhitekture, urbanizma i unutrašnjeg uređenja nakon Drugoga svjetskog rata", 55–126. U: *Socijalizam i modernost: umjetnost, kultura, politika 1950.–1974.*, katalog izložbe, ur. Ljiljana Kolešnik. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti – Muzej suvremene umjetnosti.
- Kolešnik, Ljiljana. "Potreba revizije dominantne slike povijesti europske moderne umjetnosti i prijedlog 'horizontalne povijesti umjetnosti' Piotra Piotrowskog", 301–306. U: *Zbornik III. kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti (Zagreb, 25.–27. studenoga 2010.)*, ur. Andrej Žmegač. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2012.
- Prelog, Petar. "Sakralno slikarstvo 20. stoljeća", 58–59. U: *Krapinsko-zagorska županija: sakralna arhitektura s inventarom, feudalna arhitektura, spomen-obilježja*, ur. Ivanka Reberski. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2008.
- Bjažić Klarin, Tamara. "Le Corbusier s'il vous plaît? – Oui, mais... Inter-war Architecture Between Zagreb and Paris", 124–143. U: *French Artistic Culture and Central-East European Modern Art*, ur. Ljiljana Kolešnik, Tamara Bjažić-Klarin. Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2017.

Na isti način citiraju se i enciklopedijski članci.

Članci u časopisima

U popisu literature uz *Naziv časopisa* piše se godište/volumen s (godinom izdanja) te broj sveska ako se objavljuje više od jednoga godišnje. U popisu literature piše se raspon stranica čitavog priloga. Ako je članak preuzet iz časopisa koji izlazi u mrežnom (on-line) izdanju, iza navedenih podataka/metapodataka treba dodati i mrežnu adresu (URL) s koje je preuzet. Ako članak ima svoju DOI oznaku (Digital Object Identifier), treba je napisati umjesto URL-a. Nakon URL-a ili DOI oznake treba napisati i datum pristupa članku.

Bilješka:

- Horvatinčić, "Spomenici posvećeni radu", 155.
- Prelog, "O obilježjima Gamulinova tumačenja", 194.
- Bjažić Klarin, "CIAM networking", 41.
- Magaš, Prelog, "George Grosz and Croatian Art", 5.

Popis literature:

- Horvatinčić, Sanja. "Spomenici posvećeni radu i radničkom pokretu u socijalističkoj Jugoslaviji". *Etnološka tribina* 44, br. 37 (2014): 153–168.
- Prelog, Petar. "O obilježjima Gamulinova tumačenja slikarstva Proljetnog salona". *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 37 (2013): 193–198.
- Bjažić Klarin, Tamara. "CIAM networking – Međunarodni kongres moderne arhitekture i hrvatski arhitekti 1950-ih godina = CIAM Networking – International Congress of Modern Architecture and Croatian architects in the 1950s". *Život umjetnosti* br. 99 (2016): 40–57.
- Magaš, Lovorka, Prelog, Petar. "George Grosz and Croatian Art between the Two World Wars". *RIHA Journal* 0031 (7 Novemeber 2011), urn:nbn:de:101:1-201112191057.<http://www.riha-journal.org/articles/2011/2011-oct-dec/magas-prelog-george-grosz-and-croatian-art> (pristupljeno 23. studenoga 2017.).

Novinski prilogi

U popisu literature obavezno je navesti puni datum novina. Ako novinski članak nije potpisan, bilješka započinje naslovom članka. Ako je potpisan inicijalima ili pseudonimom, umjesto imena i prezimena valja navesti inicijale odnosno pseudonim. Ako su uz to poznati pouzdani podaci o autorstvu, puno ime autora navodi se u uglatoj zagradi. Ako je članak preuzet s interneta, treba napisati i datum pristupa i mrežnu adresu (URL).

Bilješka:

- Matoš, "Futurizam", 2.
- Čorak, "Bilješka o salonskoj mladosti".
- Mance, "Zbirni identitet".

Popis literature:

- Matoš, Antun Gustav. "Futurizam". *Obzor*, 23. ožujka 1913., 1–3.
- Čorak, Željka. "Bilješka o salonskoj mladosti". *Telegram*, 24. listopada 1969., 17.
- Mance, Ivana. "Zbirni identitet". *Zarez*, 29. studenoga 2007.
<http://www.zarez.hr/clanci/zbirni-identitet> (pristupljeno 25. studenoga 2017.).

Doktorski, magistarski, diplomski i završni radovi

Pri navođenju disertacija, magistarskih i diplomskih radova u popisu literature potrebno je navesti vrstu rada, fakultet i sveučilište na kojem je rad obranjen i godinu obrane rada.

Bilješka:

- Maroević, "Likovna umjetnost u hrvatskoj književnosti od moderne do danas", 50.

Popis literature:

- Maroević, Tonko. "Likovna umjetnost u hrvatskoj književnosti od moderne do danas".
Doktorska disertacija, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1976.

Mrežne stranice i drugi sadržaji s interneta

Za citiranje sadržaja s interneta vrijede ista pravila kao i za tiskane sadržaje, s tim da se u nastavku dodaje datum pristupa sadržaju i internetska adresa. Ako sadržaji na internetu nisu opremljeni detaljnim bibliografskim podacima (poput imena autora, mjesta i datuma objave), treba napisati naslov članka, ime stranice ili institucije koja objavljuje sadržaj, datum pristupa i punu mrežnu adresu.

Bilješka:

- "Kongres povjesničara umjetnosti ove godine na temu institucija".
- Bošnjak, "Knjiga za često zavirivanje".
- Šimpraga, "Grad je sinteza".

Popis literature:

- "Kongres povjesničara umjetnosti ove godine na temu institucija". *Nacional.hr* [HINA], 23. studenoga 2016. <http://www.nacional.hr/kongres-povjesnicara-umjetnosti-ove-godine-na-temu-institucija/> (pristupljeno 30. studenoga 2017.).
- Bošnjak, Mario. "Knjiga za često zavirivanje". *t-portal*, posljednja izmjena 27. prosinca 2012. <https://www.tportal.hr/kultura/clanak/knjiga-za-cesto-zavirivanje-20121227> (pristupljeno 29. studenoga 2017.).
- Šimpraga, Saša. "Grad je sinteza". Razgovor sa Željkom Čorak. *Vizkultura*, 14. rujna 2017. <https://vizkultura.hr/intervju-zeljka-corak/> (pristupljeno 27. studenoga 2017.).

Arhivski i neobjavljeni izvori

U bilješkama se pišu skraćeni oblici države, naziva arhiva, broja arhivskog fonda i naziva arhivskog fonda (povezano crticom), naziv podserije (ako postoji), te naziv ili opis dokumenta i datum nastanka. Može se navesti i broj kutije odnosno sveska, naziv/signatura dokumenta (ako postoji), broj stranice odnosno lista (folije) ako je riječ o sređenom fondu.

Korišteni arhivski fondovi navode se na kraju u popisu korištenih izvora prema skraćenom obliku koji se upotrebljavao u bilješkama, nakon čega slijede puni podaci o državi, nazivu arhiva, broju arhivskog fonda i nazivu arhivskog fonda.

Kako je karakter arhivske građe raznolik, a i stoga što neki arhivski fondovi mogu biti nepotpuno sređeni, navođenje arhivske građe može biti i drukčije. Autori bi trebali nastojati u bilješkama i popisu izvora napisati podatke koji će na precizan, jednoobrazan i jednostavan način uputiti druge istraživače kako locirati navedeni dokument.

Bilješka:

- HR-HDA-1979-HDLU, kut. 30, Stenografski zapisnik skupštine, 11. svibnja 1973., 15.
- SR-AJ-644-SULUJ, kut. 2, "Izveštaj o stanju Saveza i radu izvršnog odbora u periodu između IV. i V. kongresa", 1–2.
- IPU-ADO-AP, fasc. AP-OK-244, Vila Pflüger, Gornje Prekrižje 21, Zagreb, arhitektonski nacrti.

Popis izvora:

- HR-HDA-1979-HDLU: Hrvatska, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, fond 1979, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika.
- SR-AJ-644-SULUJ: Srbija, Arhiv Jugoslavije, Beograd, fond 644, Savez udruženja likovnih umjetnika Jugoslavije.
- IPU-ADO-AP: Institut za povijest umjetnosti, Arhiv Stjepan Planić (na pohrani).

Ostale napomene

Ako knjiga, novine ili neka druga vrsta građe nema naznaku mjesta i/ili godine izdanja, u popisu literature pišu se latinske kratice *s. l.* (sine loco, "bez naznake mjesta") i *s. a.* (sine anno, "bez naznake godine"), pri čemu se u uglatoj zagradi mogu dodati podaci ako su poznati iz nekoga drugog izvora. Ako nema naznake izdavača, to ne treba posebno naglašavati.

Dodatne informacije o izdanju pišu se na kraju u uglatoj zagradi.

Primjeri:

Šen, Edo. *Arhitekt Viktor Kovačić. Mapa-monografija*. Zagreb: Tipografija, 1927. [separat].

Barr, Jr., Alfred H. *Cubism and Abstract Art / Alfred H. Barr, Jr.* Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press, 1986. [1936., reprint].